

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1887.

Andra Kammaren.

N:o 8.

Onsdagen den 16 Februari.

Kl. 1 e. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 8 och 9 innevarande februari.

§ 2.

Herr statsrådet m. m. frih. *G. Tamm* aflemnade följande Kongl. Maj:ts propositioner till Riksdagen, nemligen:

rörande förändrad lydelse af åtskilliga paragrafer i förordningen angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden af den 29 maj 1874, samt

angående förlängning af den emellan de förenade rikena och Spanien den 15 mars 1883 afslutade handelstraktat.

Jemlikt föreskriften i 58 § riksdagsordningen blefvo de sålunda aflemnade propositionerna bordlagda.

§ 3.

Till Kammaren hade inkommit två så lydande protokoll:

År 1887 den 12 februari sammanträdde Kamrarnes valmän för att utse Riksdagens justitieombudsman; och befunnos, efter valförrättningens slut, rösterna hafva utfallit sålunda:

Herr borgmästaren Eskilander Thomasson 48 röster,

till följd hvaraf herr *borgmästaren E. Thomasson* blifvit till Riksdagens justitieombudsman utsedd.

Louis De Geer.

O. B. Olsson.

Alb. Anderson.

Sven Nilsson.

År 1887 den 12 februari sammanträdde Kamrarnes valmän för att utse den man, som skall efterträda Riksdagens justitieombudsman, ifall han, innan nästa lagtima Riksdag anställt nytt val af justitieom-

budsman, skulle med döden afgå, samt utöfva embetet under den tid justitieombudsmannen kan vara af svår sjukdom eller annat laga förfall derifrån hindrad; och befunnos, efter valförrättningens slut, rösterna hafva utfallit sålunda:

Herr häradshöfdingen Sebastian Oskar Gustaf Bergius 48 röster, till följd hvaraf herr *häradshöfdingen S. O. G. Bergius* blifvit till Riksdagens justieombudsmans efterträdare utsedd.

Louis De Geer.

O. B. Olsson.

Alb. Anderson.

Sven Nilsson.

Efter uppläsande häraf beslöts, att underrättelse om de sålunda försiggångna valen skulle meddelas Riksdagens kanslideputerade, hvilka borde anmodas att uppsätta förslag till så väl förordnanden för de valde som skrifvelse till Kongl. Maj:t med anmälan om valens utgång; och lades protokollen derefter till handlingarne.

§ 4.

Upplästes ett till Kammaren inkommet sjukbetyg, så lydande:

Att ledamoten af Riksdagens Andra Kammare, herr borgmästaren A. P. Trybom till följe af brott å högra öfverarmen är förhindrad att deltaga i riksdagsgöromålen, intygar

Stockholm den 11 februari 1887.

Carl J. Rossander,

Med. doktor, kirurgie professor.

§ 5.

Efter föredragning af herr *C. J. Peterssons* i Eksebo i senaste sammanträdet aflemnade motion, n:o 184, blef densamma öfverlemnad till behandling af konstitutionsutskottet.

§ 6.

Hänvisades till statsutskottet Riksdagens år 1886 församlade revisorerers berättelse om verkställd granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fonders tillstånd, styrelse och förvaltning år 1885.

§ 7.

Föredrogos men blefvo ånyo bordlagda:

Statsutskottets utlåtande n:o 5, och

Andra Kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande n:o 2.

§ 8.

Till Kammarens afgörande förelåg lagutskottets utlåtande n:o 6, i anledning af väckt motion om ändrad lydelse af 17 kap. 12 § handelsbalken.

Med hufvudsakligt tillstyrkande af en inom Andra Kammaren af herr *O. Erickson* i Bjersby i ämnet väckt motion, n:o 8, hemställde utskottet i detta utlåtande, att Riksdagen ville för sin del antaga följande

Lag

angående förändrad lydelse af 17 kap. 12 § handelsbalken.

Härigenom förordnas, att 17 kap. 12 § handelsbalken, sådant nämnda lagrum lyder enligt förordningen den 8 oktober 1861, skall erhålla följande förändrade lydelse:

Dernäst gånge med förmånsrätt ut:

ur fast egendom utskylder för samma egendom till landsting eller kommun för sista och löpande året, der icke, enligt hvad särskildt stadgadt är, annan än egaren är pliktig att dem gälda; samt

ur lös egendom först gäldenärens utskylder till kronan för sista och löpande året, de der ej för fast egendom utgå, och derefter hans utskylder för samma tid till landsting eller kommun, der de icke, på grund af hvad här ofvan stadgadt är, ur fast egendom bort gäldas.

Sedan denna utskottets hemställan blifvit uppläst, anförde:

Herr Hammarberg: Herr talman! För min del kan jag icke inse, att frågan inträdt i något nytt skede, sedan den tvenne gånger förut blifvit af högsta domstolen afstyrkt. Af samma skäl, som då anfördes, och enär jag icke kan erkänna rättmätigheten deraf att kommuner vid konkurser få betaladt framför andra oprioriterade fordrings-egare i gäldbunden egendom, ber jag alltså att få yrka afslag å lagutskottets betänkande.

Herr Lilienberg: På de af utskottet anförda skäl anhåller jag om bifall till betänkandet.

Vidare anfördes icke. Utskottets hemställan bifölls.

§ 9.

Herr *A. G. Jönsson* i Mårarp aflemnade en motion, n:o 185, om skrifvelse till Kongl. Maj:t, angående ändringar i gällande bestämmelser i afseende å vaktbetjentes vid postverket tjänstgöringstid.

Denna motion bordlades.

§ 10.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades

Herr <i>P. Pehrsson</i> i Norr Sund	under 4 dagar fr. o. m. den 19 dennes.
» <i>L. F. Odell</i>	» 6 » » » 17 »
» <i>J. Jonsson</i> i Hertsjö	» 5 » » » 17 »
» <i>J. Dahlgren</i>	» 8 » » » 17 »

Härförutom erhöi frih. *A. E. Nordenskiöld*, hvilken förut beviljade tjenstledighet utginge med denna dag, förlängd ledighet under ytterligare åtta dagar.

§ 11.

Till bordläggning anmäldes följande inkomna ärenden:

Statsutskottets utlåtanden:

N:o 6, i anledning af Riksdagens år 1886 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1884, och

N:o 8, i anledning af väckt motion om ändring i vilkoren för kronhemmanet Norrbackas upplåtande till styrelsen för sällskapet Eugeniahemmet.

Lagutskottets utlåtanden:

N:o 7, i anledning af väckt motion om ändrad sätt för offentliggörande af allmänna kungörelser och tillkännagifvanden;

N:o 8, i anledning af väckt motion om införande af obligatoriskt civiläktenskap;

N:o 9, i anledning af väckt motion om ändrad lagstiftning i fråga om borgen; och

N:o 10, i anledning af väckta motioner om ändringar i strafflagen den 16 februari 1864.

Andra Kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande:

N:o 3 (i samlingen N:o 3), i anledning af förslag om utfärdande af föreskrifter rörande tiden för löners och arfvodens utbetalande till lärarepersonalen vid rikets folkskolor, mindre folkskolor och småskolor; samt

Andra Kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtanden:

N:o 1 (i samlingen N:o 4), rörande herr *J. Anderssons* i Lysvik motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående skyldighet för pensionsmättningar att tillhandahålla blanketter till för pensionstagare erforderliga attester.

N:o 2 (i samlingen N:o 5), i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om upphäfvande af kongl. kungörelsen den 13 mars 1863, om tiden för afslutande af auktioner på landet; och

N:o 3 (i samlingen N:o 6), i anledning af väckt motion om skrivelse till Kongl. Maj:t angående rätt för delegare i socken- eller distriktsmagasin att besluta om användande af en del af deras fonder.

§ 12.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{1}{2}$ 2 e. m.

In fidem

A. E. J. Johansson.

Fredagen den 18 Februari.

Kl. 2 e. m.

§. 1.

Föredrogs till en början Kongl. Maj:ts på Kammarens bord hvilande proposition rörande förändrad lydelse af åtskilliga paragrafer i förordningen angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden af den 29 maj 1874; och begärdes dervid ordet af

Herr Gibson, som yttrade: Med stor motvilja såg jag mig nödsakad att begära ordet för att rigta en anmärkning mot den kongl. propositionen angående ordnandet af Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden eller den så kallade mellanrikslagen, hvars innehåll jag i öfrigt godkänner.

Spetsen af denna anmärkning kan ingalunda träffa det kongl. förslaget upphofsman, ty herr statsrådet och chefen för finansdepartementet har med mycket tillmötesgående lyckats att uppfylla alla de önskingar, som uttalats i textilfabrikanternas petitionsskrivelser.

Likväl har ett förbiseende egt rum, för hvilket väfnadsfabrikanterne enligt mitt förmenande bära ansvaret.

Med förbigående af de anledningar som framkallat ett så beskafadt lätt förklarligt misstag från deras sida, öfvergår jag till saken och ber få nämna, att jag hyser det varmaste intresse för Norges indu-

striella utveckling och önskar liffigt möjligheten af att broderlandets näringslif må inom Sverige åtnjuta likställiga förmåner med vårt eget; men i egenskap af ombud i denna Kammare synes det mig omöjligt att nu antaga denna lag i oförändrad form, eller ådraga mig ansvaret af delaktighet i ett beslut, hvarigenom, om det än må vara af mindre betydelse att den norska statskassan erhåller en större eller mindre tullinkomst, som egentligen borde tillfalla den svenska, den mera betänkliga omständigheten qvarstår, att den betydliga svenska väfnadsindustrien kan tvingas att öfverflytta till norsk grund.

Och detta skall sannolikt äfven blifva fallet, menskligt att döma, om förslaget oförändradt antages. En jemförande blick på de förenade rikenas särskilda tullsatsar å linne-, bomulls- och yllegarn, i samband med en granskning af Norges obetydliga och outvecklade spinningsindustri, lemna rum för det antagande att så snart mellanrikslagen blifver förverkligad, skall Norge finna med sin fördel öfverensstämmande att till ett minimum nedsätta sina garntullar, hvarigenom deras väfnader, tillverkade af utländskt, obetydlig eller ingen tull underkastadt garn, kunna tillverkas och försälas billigare och uttränga våra fabrikat från vår egen marknad. Återstår väl då för våra väfverier ingen annan hjälp än flyttningen till Norge. Detta är ju tydligt, såvidt skilnaden i ländernas tullsatsar ega någon betydelse.

Det kan visserligen invändas att bästa botemedlet är, att de svenska tullsatserna å garn nedsättas till likhet med de norska. Men böra vi, med uppoffring af vår betydande spinnings- och väfnadsindustri, lemna åt Norge, det mindre industriidkande af de båda länderna, uppdraget och rättigheten att ordna och bestämma öfver våra tullsatsar; böra vi möta den skyddsvänliga strömning, som nu genomgår nationen med förslag om nedsättning af sådana skyddstullar, som ansetts böra ega bestånd till och med under den s. k. frihandelstiden.

Kongl. Maj:t har med rätta ansett tvinning och färgning af garn icke vara tillfyllestgörande operationer för att tillförsäkra en af utländskt garn sålunda tillverkad vara karakteren af inhemsk afvel. Den ofärgade och oblekta väfnaden borde äfven betraktas på samma sätt. Väfnadskostnaderna — eller med andra ord — summan af de kostnader som utgöras af prisskilnaden mellan garnets inköpsvärde och den oblekta eller ofärgade väfvens marknadsvärde, ett i många fall, för att ej säga de flesta, icke större och i åtskilliga fall icke obetydligt mindre än motsvarande kostnaden för tvinning och färgning.

Önskligt vore det, om bevillningsutskottet kunde finna en lämplig lösning med hänsyn till den nu gjorda anmärkningen. Emellertid anhåller jag, herr talman, att detta mitt yttrande måtte få åtfölja den kongl. propositionen till bevillningsutskottet.

Härefter blef den ifrågavarande kongl. propositionen, tillika med det i anledning af densamma nu afgifna yttrande hänvisad till bevillningsutskottet.

Likaledes öfverlemnades till behandling af bevillningsutskottet Kongl. Maj:ts härefter föredragna proposition angående förlängning af

den emellan de förenade rikena och Spanien den 15 mars 1883 afslutade handelstraktat.

§ 2.

Efter föredragning vidare af herr *A. G. Jönssons* i Mårarp i senaste sammanträdet afgifna motion, n:o 185, beslöt Kammaren hänvisa densamma till sitt tillfälliga utskott n:o 3.

§ 3.

Föredrogos, men blefvo ånyo bordlagda:

Statsutskottets utlåtanden n:is 6 och 8;

Lagutskottets utlåtanden n:is 7, 8, 9 och 10;

Andra Kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande n:o 3;
samt

Andra Kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtanden n:is 1, 2 och 3 (i samlingen n:is 4, 5 och 6).

§ 4.

För motions afgifvande hade sig anmält herr *K. P. Arnoldson*, hvilken aflemnade en motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om framläggande af förslag till användande för vederbörande församlingars räkning af ett års inkomster af presterliga tjänster inom svensk-lutherska kyrkan.

Denna motion, som erhöll ordningsnummer 186, begärdes på bordet och bordlades.

§ 5.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *P. Waldenström* under tre dagar från och med den 19 dennes.

§ 6.

Till bordläggning anmäldes statsutskottets utlåtanden:

N:o 9, angående föreslagna statsbidrag till vägars anläggning och förbättring, bro- och hamnbyggnader, vattenkommunikationer och torrläggning af vattensjuka marker, samt angående vilkoren för sådana statsbidrags, äfvensom odlingslåns åtnjutande;

N:o 10, angående statsbidrag till fullbordande af hamnbyggnaden vid Stora Rör å Öland;

N:o 11, i anledning af väckta motioner om bildande af en fond till underlättande af laga skiften i riket; och

N:o 12, i anledning af väckt motion om inköp för statens räkning af jordbruksfastigheter och upptagande af ett inhemskt lån för sådant ändamål; samt

Lagutskottets utlåtanden:

N:o 11, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t om framläggande af förslag till lag om afveckling medelst administration af gäldbundet bo; och

N:o 12, i anledning af väckta motioner om ändring i lagen angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af tingshus och häradsfängelse den 26 september 1884.

Dessa ärenden skulle å föredragningslistan för nästa sammanträde uppföras framför de ärenden, som blifvit tvenne gånger bordlagda.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter Kammarens ledamöter åtskiljdes kl. half 3 e. m.

In fidem

A. E. J. Johansson.